

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Május' 2dikán, 1823.

Spanyol Ország.

Apr. 20, 21, és 22dik napjain három telegraphusi hivatalos jelentéseket közöl a' *Moniteur* a' Spanyol Országban lévő francia Armada' hadi munkálódásairól 's előmeneteléről:

1) A' Guetariai kikötőt és várerősséget elfoglalták seregeink. 200 embert, 's ezek között két Oberstert és tíz Tisztet fogtak el, 's öt ágyút kerítették kézre az azokhoz tartozó eszközökkel. — A' Generalissimus Hercegeg frissen van. — A' mint hallik, a' Pancorbói erősséget is oda hagyá az ellenség, bészegedvén elébb az ottan lévő ágyúkat; nemkülönben azt is mondják, hogy Burgosból már Apr. 14d. kitakarodott, 's az ottani tiszti-hivatalok, a' szükséges élelemről gondoskodván, várják a' francia Armadát: — Mindenütt igen kedves vendégek vagyunk.

2) Pancorbóban 21 ágyút találtunk bombikkal 's golyóhisokkal együtt. — A' Fő Hadiszállítás Vittoriában van, hol az Angoulemi Hercegeg nagy lelkesedéssel fogadtatott.

3) Előljáró -seregünk az Ebro mellett Longronnonál, mellyet 900 ember védelmezett, az ellenségre bukkant Apr. 18d., 's jó forma heves viadal után a' város elfoglaltatott; az ellenséges Generalis 200-ad magával elfogatott; egy zászló, fegyverek és bűtyörök levének prédájinkká. — Marschal Oudinot Burgos felé elindult. — Az Angoulemi Hercegeg néhány napokig Vittoriában marad. Ő kir. Hercegsége frissen van.

Bayonneből Apr. 17d. indult tudósításoknál fogva, így ír a' *Journal des Debats*: „A' Perpignánnál fekvő Armada, melly az Angoulemi Hercegeg' Armadáját az Ebronál várta-bé, Apr. 20, és 22dike között mozdul-meg. Kevés napok alatt mind a' száz ezer ember lineában áll, 's az elválasztó csaták majd akkor kezdődnek. Pampeluna és Sz. Sebestyén bé vannak kerítve. Belső Spanyol Országban mind egyre szaporodnak az Insurrectiók.“

Egy Párizsi levél, melly Apr. 17d. indult, így szól: „A' nyugoti Pyronaumi Armadabeli seregeink mindnyájan megmozdultak. A' hátramaradott osztályok követik seregeiket. A' Marschal Oudinot vezérlése alatt lévő első Armada-tes' két osztálya most a' tengerpart mentében fekszik. A' Bourke osztálya Sz. Sebestyént szálla-meg, 's ezt majd a' tengerről az a' hajós-sereg segíti, melly Rochefortban készül. A' d' Autichamp osztálya Biscayába nyomult-előre, 's spanyol Royalisták által segítettvén, az éjszaki tartományokra terjeszkedik-ki. A' többi seregeivel, mellyek az Aubert osztályabeli Lovasságból, 's a' Gen. Bourmont által vezérelt Garda-osztályból allanak, Vittoriába mentviszsa Marschal Oudinot, hogy onnan, míg a' Loverdo' és Pamphilé Lacroix' osztályaik, Alegrián és Salvetierrán keresztül Vianába érkeznek az Ebro mellé, ő is ugyan oda vonúlhasson Mirandába. A' Canuel és Conchy osztályaik, kik egy lovas-osztállyal együtt a' Hercegeg Hohénohe seregét formálják, hasonlóképen az Ebro mellé mennek Navarrán keresztül

Tudela irányában. A' Conchy osztálya most Pampeluna körül van; hanem ezt az erősséget spanyol Royalisták ostromolják francia Stabalis Tisztek kormánya alatt és francia Pattantyússággal. A' Canuel osztálya csak most állott egybe újonnan érkezett seregekből, 's most rükhöl a' Lincába. Bizonyosan tudjuk, hogy az Ebrón innen, semmi védelmezési rendszabásokat sem tettek a' Constitútiósok. Perpignani tudósításoknál fogva, Apr. 11-dikéig még nem kezdődtek el Catalonia' szélén az ellenségeskedések."

A' Spanyol Országi és Indiai ideig-
 óráig való Igazgatási Junta következő
 módon serkenti a' spanyol népet:

„Nagylelkű Spanyolok! Három esztendői közönséges sanyargatások után, mellyeket Hazánkra, annak néhány rétkes fíjainak lazzadásaik harítottak, feljött végre reátok a' békesség' napja 's megjön vele a' hajdani rend és igazság."

„Európa, mellyet meghatott nyomorúságok 's elfárasztott a' lázzadás' lár-mája, nyughatatlanul várja szabadulástokat, 's szent Lajosnak egyik nagylelkű maradéka egy hű és győzedelmes Armadát vezet keresztül határaitokon, hogy iparkodásainkban bennünket segítsen 's kívánságtokat teljesítse."

„Spanyolok! Nem a' szabadságtokat fenyegető zászlókat látjátok többé; a' békesség' fő zászlója lobog előtökbe a' derék vitézek' kezei között. 'S ez a' főzászló arra rendeltetett, hogy azon sebeket, mellyeket rajtatok az Anarchia ejtett, meggyógyosolja; azon vitéz hazafiakat, kik a' trónust és oltárokat újra fel akarják állítani, védelmező árnyékával fedezze, 's szerencsétlen Királyunkat 's felséges familiáját azon fogságból, mellyben egy maréknyi pártos jobbágyok tartják, megszabadítsa."

„Ezen jeles szolgálatot, mellyet nékünk Szövetségeseink tesznek, új fényben ragyogtatja az azzal együtt járó haszon nem keresés és nemeslelkűség. Becsületünkre 's hűségünkre fogadjuk itten előtletek, hogy ezen nemes határozásba semmi fenhéjazó 's ön hasznot vadászó indulat nem elegyedik. Azon gonoszokból származó veszedelem, melly Európát pártütéssel fenyegeti, újaszülte a' politcai virtusok' fényét 's vitézi characterét. Vigasztalására szolgál az emberiségnek, midőn a' Cabinetek' határozásaiban 's a' Fejedelmek' tanácskozásaiiban olly Politcának mustróját láthatja, mellynek czélja nem Ország-öregbítésben avragy haszonvadászó alkukötésekben határozódik, hanem egyedül abban, hogy a' közönséges megbomlással fenyegetett társaság' fundamentumait 's az igazság' principiumait megállapíthassa."

„Spanyolok! Európa megismeri a' ti jó indulatotokat; 's nemes gondolkozásokat koránt sem cseréli-fel ollyanokkal, mellyeket néktek a' pártütés' indítóji csak azért tulajdonítanak, hogy egy Factionak kicsapongásait 's véltét, a' Nemzet közönséges vélekedésének nevével takargathassák."

„Jelen van íme az idő, mellyben megszabadulván a' terhes járom' súlya alól, megmutathatjátok egész Európának, mennyire helyes volt vélekedése felőletek. Ne engedjük, hogy csupán seregeink 's Szövetségeseink' seregei részesüljenek megszabadításunk' dicsőségében. Illő, hogy az egész Nemzet részt vegyen ezen nagy munkában; 's akarátjának hatóságos kinyilatkoztatását soha bé ne keverje olly kicsapongás, melly a' becsületnek és nagylelkűségnek ellene van."

„Az időközbeli Junta ezennel kinyilatkoztatja előtletek, hogy a' Pártosok által behozott Igazgatás' Actáját és határozásait meg nem ismeri, 's ennek követ-

kezésében a' Kormányt ideig-óraig azon lábra helyeztetí, mellyen 1820. Mártz. 7dike előtt volt."

„Ha majd a' fejellen Igazgatás állította alkotmány lerontatik, 's Királyunknak a' mi Urunknak szabadsága helyre áll, akkor mind azon intézetek béhozatathatnak, mellyeket a' körülállások kívánnak 's Ő Felsőge is helybe hágy."

„A' spanyol Nemzet' időközbeli Igazgató-Juntája, egyedül a' Királyban helyeztet minden Felsőséget, 's ennél fogva polgári systemája szerint semmi ollyas változtatásoknak nem ad helyt, mellyeket nem a' Király 's a' körülötte lévő tanácsos férjfiak tesznek szabadjában."

„Spanyolok! Mostani tapasztalástok figyelmetesekké tehet benneteket, 's tanúságul szolgálhat a' Pártoskodás' fortélyos és csalóka sugallásai ellen. Semmi kétségték nem lehet benne, hogy Királyunk, ki mindenkor Népeit boldogításán igyekszik, olly bölcs rendszabásokat hoz, régi törvényeink és szokásainkhoz képest, mellyek characterünkkel 's szükségünkkel egybefüggésben lévén, jövendő sorsunkat állandó és kedvező lábra helyeztetik."

„Spanyolok! Néktek hagyatott meg az a' dicsőség, hogy kiirtsátok azon pártos szörnyeteget, melly minden európai Státusokból számkivettetvén, Országunkban keresett menedéket, 's azt terméketlenséggel és nyomorúságokkal látogatta meg. Egyesség legyen választott - mondásunk nemes ügyünkben, 's a' hol ugyan azon kívánság és haszon forognak - fen, úgy mint a' Vallás' a' Király' és a' Haza' boldogsága, ott legyen egy az akarat is."

„Bayonne, Apr. 6d. 1825."

Az időközbeli Junta' nevében :

Eguia; Erro; Calderon.

General-Lieutenant Báró Barbot olly parancsolatot veve a' Generalissimus kir. Hercegtől, hogy osztályának seregeivel foglaltatná el az Arani völgyet. Ezen parancsolat' végrehajtása Gen. Major Báró Reynaudra bízott, ki is Apr. 7d. a' 45d. Línea-gyalog-Regement' négy Compániájával Toulouseból elindult, Apr. 9d. Sz. Beatha ért, 's más nap hajnalban bérukkolt a' nevezett völgybe, 's azt elfoglalta. Egy Tiszt' 's 20 Militzia, kik ottan valának, mihelyt a' francia előljáró csapatot megpillanták, azonnal elhánvák fegyvereiket 's futásnak eredtek. A' francia seregeket jó szívvel fogadták a' lakosok 's szabadítóikat tekintik bennük. Gen. Báró Reynaud, az előbbeni Kormányozót Lacroixot 's a' polgári Tisztviselőket, ismét behelyezteté hivataljaikba.

Mind innen mind túl a' Pyrenaeumokon telyesen rendbe van szedve a' francia Armada, 's öszveséggel 10 gyalog, 4 lovas-osztályból, egy Tartalék-sereg Gyalogságból (a' Garda-seregekből) 's a' Lovasság' tartalék-seregéből áll. A' 10 gyalog és 4 lovas Divisiók; négy Armada-testre oszlanak, u. m. a' Marschal Oudinotéra (d'Autichamp, Bourke, és Aubert osztályai); a' Generális Molitoréra (Lacroix és Loverdo osztályai); a' Herceg Hohenloheéra (Conchy és Canuel osztályai); 's a' Marschal Moncey Armada-testére (mellyben a' Curial, Damas és Donnadieu osztályai vannak). A' Tartalék-sereget Generális Bourmont vezérli. A' Fő-vezér az Angoulemi Herceg; a' Major-Generális Gróf Guillemint, Gen. Lieutenant.

A' Madriti Kormányozó köz hírére tévé Apr. 5d., hogy a' Király Apr. elsőjén familiájával együtt Andujarba megérkezett.

A' Párizsból Apr. 22d. indult levelek, nevezetes lázadásról beszélnek, melly Andalusiában a' Constitutiósok ellen ütötte ki magát. Ugyan azon levelek

zekben közöltetett dolgok között a' Császárnak egy Decretuma taláztatik, mellyben a' Brasiliai kikötőkbe érkező Portugalliai jobbágyoknak megparancsoltatik, hogy ottan tartózkodások ideje alatt, kezeséget állítsanak magok jó viseletéről.

P r u s s z s z i a.

Düsseldorfból jelentetik: „A' colonialis portékákkal való kereskedés ismét felelevenült; sokat hordtak-bé székereken, melly miatt és hogy a' hajózás újra elkezdődött, lejjebb szállott az említett portékák' ára. A' Fabrikák' állapotja, közönségesen szölván, igen egy állapotban van; hanem a' mint látszik, a' Vas-Fabrikák még is inkább iparkodnak, hogy helyrehozhassák, a' mit a' víz szüke miatt elmulasztottak. — A' hajózás a' Rénuson ugyanesak divatjában van. — Hollandiából sok gabona szállításokat várnak. Az élet' ára kezd felmenni; de ez a' mezzei emberek nagy részének inkább kárára, mint hasznára van, minthogy magoknak nincs mit eladni, 's drágán kell a' kenyérnek valót vásárolni.

B; é c s.

A' Hösow Uradalom' és Jalowe 's Rabe Jöszágok' Lotteriája, mellyel két Leopold külső városi Bécsi házak is valóan egybekötve, Május-első napján húzatott 's a' következő számokra estek a' főbb nyereségek:

Az Uradalmat 's Jöszágokat nyerte a' 49,602d szám.

A' 147d. Nrusú. Házat a' 49,782dik;

A' 139d. Nrusú. Házat a' 27,425dik szám.

A' többi számok, nyereséikkel együtt ezek:

Szám.	Nyereség.
24,943; — —	20,000 f. V. Cz.

Szám.	Nyereség.
76,703 — —	10,000 f. V. Cz.
6,262 — —	8,000 — —
35,808. — —	6,000 — —
27,312. — —	4,000 — —
56,991 — —	1,000 — —
41,555. — —	1,000 — —
6,94. — —	1,000 — —
14,667. — —	1,000 — —

Május' 1. napján a' Státus-pirosainak közép-árrok:

Státus Kötelő levele 5 pCtmal Conv. P. 80 1/10; Ugyan az 2 1/2 pCtmal —; Sorsvonásos Kötésön 1820ról 100 f. C. P. —; Ugyan az 1821ről 100 f. C. P. 96 1/2; Bizonyítás 1821d. Kötésönről 100ftért C. P. Bécs Városi Bankó Obligiók 2 1/2 pCtmal 36; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actis 879 2/3 for. C. P.

A' Gabona négy fő nemeinek árrok állaljában Apr. 21. — 26d.

(Mérőjét garasra számlálva V. Czban.)

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.
Bécsben Apr. 22d.	143	112	97	85
— Apr. 26d.	152	111	92	85
Stockerauban Apr. 21d.	140	108	—	73
Fischamenden Apr. 22. és 24d.	107	89	—	75
Nagy Enzersdorfon Apr. 23.	147	116	95	76

Bécsben a' marhahúsnak fontja Május-hónapra Ezüstben 8; V. Czban 20 xron maradt.

Magyar Ország.

Ar a d. Apr. 7d. és 8d. napjai különös öröm napok voltak mind ezen Vár

rosra mind a' Ns. Vármegyére nézve, minthogy ezeken érkezett-meg és iktatott-bé hivatalába Mélt. Báró Wenckheim József Úr Cs. K. Kamarás és Ns. Krassó Vármegyének Fő - Ispáni Helytartója, kit Ó Cs. K. Felsőge, kegyelmes atyai gondoskodásától viseltetvén, ezen Ns. Vármegyének is Fő Ispáni Helytartójává nevezni méltóztatott. Mindjárt a' Megye' határán Elek nevű helységben Apr. 7d. reggel Tek. Bitó Albert, második Al-Ispán Úr, a' Zarándi Járásbeli Földes- és Tiszt Urakkal örvendezve fogadta és ékes magyar beszéddel köszöntötte a' Mélt. Administrator Urat. Azután mozsarak' és pusok' ropogási között száz Nemes, nemkülönbén Vármegye Katonák és a' népbeli Lovagok előtte nyargalván, az út mellett kétfelől számtalan népségnek rende között, Mácsára bévezetett, a' hol Mélt. Mácsai Csérnovics Pál kir. Tanácsos Úr, tulajdon házában számos Deputatióval fogadta és csaknem 200 úri Vendégekkel vendégelte-meg a' várt Méltóságot, ki is délutáni öt óraker, új Nemesek és Lovagok vágatván előtte, Arad felé megindult, 's minden határnál, a' Földes Urak és Járásbeli Tisztek által köszöntött, kiknek kocsijaik kíséretét szaporították. Arad Városának határára érkezvén, Mélt. Ötvenesí Lovász Imre kir. Tanácsos Úr újabb követségi társakkal tisztelte. Temérdekre nevedvén e' szerint a' vezetők és kísérők, Aradnak útszajit számtalan sokaság lepte-el; a' Vármegye háza előtt pedig magyar, német és lengyel ruházatú fegyveres Polgárok tisztelek, hol számtalan öröm-kiáltások, muzsika' zengése és mozsarak' durrogása között szállott-le a' Mélt. Administrator Úr. Megjegyzésre méltó, hogy mind Mácsán mind Aradon az Izraeliták innepi készülétekben kiállottak Ó Nagysága' tiszteletére, 's Aradon különösen Choring Rabbí tudós férjfiúnak vezérlése alatt. Mi-

dőn a' Vármegye házába vezeltetnék Ó Nagysága, ismét új Deputatio tisztelte, és Tek. Kovács János első Al-Ispán Úr, a' Ns. Megye' részéről ékes beszéddel köszöntötte. Azután Ns. Békés, Csánád, Bihar, Temes, Torontál, Krassó és Zaránd Vármegyék' Deputatusai tisztelek-meg. Továbbá az egyházi és katonai Rendből lévő úri személyek, a' kir. Gymnasium' Előjáróji és Arad Városának Tanácsa, külön-külön tették tiszteleteiket, kiket mindnyájokat szíves jószággal és hódító nyajassággal fogadott és bocsátott-el a' Mélt. Administrator Úr. Estve az itten lévő Játékszínbe méltóztatott magát megalázni, minden úri Rendekkel, hol egy derék magyar Társaság „A' Tatárok Magyar Orszagon“ nevű nemzeti játékot, teljes meglegedéssel adta-elő. A' Játékszínből kijövé, a' Városnak szembetűnő része szépen ki volt világosítva, kivált a' Városháza 's a' T. T. Minoriták klastroma, a' hol mind a' színöknek játszása a' szemet, mind a' felírásoknak elméssége a' lelket, kellemetesen megilltette. Ezen napi inneplést az első Vice Ispán Urnál tartatott úri társaság és vig vacsora rekesztette. — Másnap a' T. T. Minoritáknál, a' sz. Léleknek segítségül-hívására 9 óraker egyházi ájtatosság tartatott, mellyre az úri Rend, a' Polgároknak két oldalról való tisztekedése között ment és jött onnan vissza, mindenkor tüzelvén a' mozsarak és apró fegyverek. Különös Deputatio által meghívatván ezután az Administrator Úr Ó Nga a' gyűlésbe, nagy öröm kiáltással fogadtatott. Nevedett pedig az öröm, a' figyelem és bámulás, midőn Ó Nga, a' kegyelmes kir. Levelek' felolvasása és Mélt. 's Fő Tiszt. Báró Bernátfy József N. Váradí Canonok Urnak előmondása után felesküdvén, 's a' szokott felémeltetések is megessvén, a' Ns. Rendekhez szóllani kezdett, és fontos derék ma-

gyar beszédben, a' Fő Ispáni hivatalnak mi voltát, a' Tek. Rendeknek és Karoknak tehetségét, a' Tiszviselőknél kötelességét, és végre mindnyájunknak kegyes Királyunkhoz tartozó hívségét, mely bőlátással 's hathatós ékes-szóval előadta. Ezen szívrható beszéd után Tek. Kovács János elő Al-Ispán Úr jelesen felelt a' Ns. Vármegye' képeben, utóbb pedig Tek. Szőke Samuel Úr, a' Tiszviselőknél' nevében tartott beszédet, 's azokat a' Melt. Administrator Úr' oltalmába ajánlotta. A' köszöntések végződésén, elkezdődött a' hivatalos dolgok' folytatása, melly hívtant szép renddel ment végbe. Az ülések következő napokon is tartattak, a' midőn az Administrator Úr Ő Nga naponként száz egynehány személyt vendégtelt-meg, a' többiek pedig az Aradi Nemességnél voltak felosztva. Estvéként Tek. Bitó Albert Al-Ispán Úr, Tek. Tököly Péter és György Urak és Tek. Vásárhelyi Úr tánc-mulatságokat adtak, mellyeket a' nemes Ifjak és Kisasszonyok mindenkor kellemetes magyar tánczokkal kezdték, és minden nézőknek szíveiket egész elragadtatásig gyönyörködtették. A' Müzsák sem maradtak el az innepléstől, kiknek ösztönéből Percsényi Nagy László, és Kazay Urak, a' Mező Berényi Iskola és ama Római Arcas Miksó Mihály Úr, az Aradi Gynnasium' érdemes Tanítója, jeles verseket készíttettek és nyomtattattak. A' Melt. Fő-Ispáni Helytartó, és a' Tek. első Al-Ispány Urak' beszédei is ki vannak nyomtatva.

A' Debreczeni Reformatum Collegiumban Mártz. 17, 18, és 19dik napjain tartattak a' félesztendőknél előforduló közönséges Megvizsgálások. A' sz.

Hittudományt, Egyházi Történeteket és sz. Irás magyarázatját 145 - an; a' hazai, polgári és büntető Törvényt 85 - en; a' Philosophiát és Természet Tudományát 75 - en; végre az alkalmaztatott Mathesist, az európai Státusok' Historiáját, a' görög és deak Ékesesszólistát 116 - an; a' német nyelvet 92 - en hallgatták. Encyclopaedicus Cursusban vannak 89 - en.

A' mi az alsóbb Iskolákat illeti: Hd. esztendő Rhetorok 58 - an; Poéták 61 - en; I. eszt. Rhetorok 64 - en; Hd. eszt. Syntaxisták 78 - an; I. eszt. Syntaxisták 101 - en; Grammatisták 95 - en, Conjugisták 144 - en; Declinisták 208 - an; Olvasók 229 - en; Kezdők 250 - an találtattak. A' nemzeti Iskolába jártak 78 - an.

A' nagyobb tanuló Ifjúság' száma, ide vévén az alsóbb Iskoláknak, közülök esztendőnként választatni szokott Tanítójit és más iskolai hivatalban lévőket is 460 - ra; a' kisebb tanulóké pedig 1346 - ra; a' kettő egybevéve 1806 - ra ment.

A' Helvétziai Vallástételt tartók Tiszántúli Főtiszt. Superintendentiájának f. eszt. Apr. 19d. tartatott Köz-gyűlésében, az Egyházi Fő - Jegyzői hivatalra, Nagy-Tiszt. Nagy István Úr, Hajdú-Böszörményi elsőbb Predikátor választatott a' voksok' többsége által, 's ugyan akkor fel is esküdött.

Posta-eladás.

A' Liszkai Cs. Kir. Posta-Hivatal (a' Fels. Kir. M. Helytartó Tanács' kegyes engedelméből) a' hozzá tartozó Házzal, Földekkel, Rétekekkel, Szőlőkkel, Gyümölcsös-kertekkel együtt, vagy azok nélkül eladó. A' venni akaró értekezhetik iránta Liszkán a' Cs. Kir. Posta-Hivatalnál.